

I. číslo roku 2014
čtvrtek 16. října

Festivalové listy

50. Mezinárodní festival poezie

Festival pořádá Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, příspěvková organizace, ve spolupráci s NIPOS ARTAMA Praha, Národním osvětovým centrem Bratislava, Kulturním klubem u hradb Prostějov - DUHA a Městským kulturním střediskem Dolný Kubín.

Finanční podporu poskytlo Ministerstvo kultury ČR, Město Valašské Meziříčí, CS CABOT a Fond kultury Zlínského kraje.

**kulturní
zařízení**
město Valašského Meziříčí

OTVÍRÁK ALEŠE LINDUŠKY

Radost ze společného bytí v poezii

Aleš Linduška

Kulaté výročí festivalu poezie vybízí ke vzpomínkám. Nemohu vzhledem ke svým nedávno minulým šestatřicátinám vzpomínat na všechny osobnosti, bez kterých by festival poezie ve Valmezu nebyl a nedožil by se krásných kulatých narozenin. Přesto bych zavzpomínat měl, protože některé osobnosti jsem ještě jako mladík rád na festivalu potkával. Nepatřil jsem k recitátorům poezie, k festivalu mě přivedl jako čerstvého vysokoškolačka Karel Prokeš, tehdejší vedoucí M-klubu. Díky němu jsem se dostal také mezi přispěvatele festivalového Zpravodaje. Pomáhat při organizaci festivalu poezie pro mě byl stejně silný zážitek, jako účastnit se coby „bedňák“ některého z ročníků Valašské špalíčky. Srovnávat obě akce je nemožné, ale jedno pro mě mají společné. Vždy jsem na nich rád potkával nadšence pro kulturu a lidi, se kterými byla radost pobýt.

Nemohu tedy nevzpomenout má setkání s profesorem Jiřím Demlem, který si festival poezie - Moravák - nikdy nenechal ujít. Už

jeho samotná účast ve mně jako benjamínkovi probouzela úctu a respekt. Jiří Deml pro mě vždy představoval patriotskou lásku k festivalu a smysl pro společné a neopakovatelné bytí na něm. Ani v pokročilém věku Jiří Deml nevynechal společné taneční radovánky účastníků festivalu a vždy uměl velmi galantně ocenit půvab zúčastněných dívek a dam.

Podobně milé vzpomínky chovám k Josefu Fabiánovi, který představoval v pozici ředitele Kázetka osobnost žijící kulturou. Vždy jsem měl dobrý pocit z toho, že mezi nás, obyčejné „bedňáky“, pan ředitel chodil a bavil se s námi o čerstvých zážitcích z festivalu. Sám byl také jednou z hlavních osobností festivalových zpravodajů. Teprve později jsem si uvědomil, že jsem měl velké štěstí s oběma velkými muži meziříčské kultury prožít společné chvíle na Moraváku. Vzpomenout chci také na mého univerzitního profesora fonetiky dr. Pfeffra, bez něho bych na univerzitě neodstátnicoval, i on pravidelně náš Moravák navštěvoval.

Když jsem se zájmem pročítal výbor z textů zpravodajů festivalu poezie z let jeho počátků. Uvědomil jsem si také zázračnost faktu, že Moravák přežil padesát let naší historie. Já jsem naskočil do pomyslného festivalového vlaku až za svobody a demokracie. Jakým frázím a poměrům čelili zakladatelé festivalu mi vyvolává mrazení v zádech a probouzí mě němý úžas. Je zázrak, že Moravák všechnu tu politickou a byrokratickou buzeraci přežil v takové formě, v jaké ho oslavujeme dnes.

Fakt, že je festival poezie místem dlouholetého setkávání Čechů a Slováků, jsem také docenil až později. Hlavně potom, když mi došlo, kolik jsme ztratili tím necitlivým chirurgickým řezem našich politiků, kteří světově proslulou značku made in Czechoslovakia poslali na smetiště dějin. Na Slováky jsem se vždycky spolu s kamarády s M-klubu těšil, abych byl přesný, nejvíce na slovenské dívky. Právě díky nim jsem si slovenštinu zamiloval. Když se jednou za rok jako středoškolský kantor setkávám s kolegy ze Slovenska v rámci přátelské mnohaleté družby, vždy si znovu připomenu, že za vztahem ke slovenštině stojí můj oblíbený „Moravák“.

Nemohu taky zapomenout na některé společné večery u kytary a dobré muziky, které pravidelně atmosféru Moraváku dotvářely. K festivalu zkrátka patřily i ranní návraty s písní na rtech o půl třetí na náměstí ve Valašském Meziříčí. To jsou stejně nesmazatelné vzpomínky, jako setkání s osobnostmi festivalu, kteréš ním u kormidla zdárně propuli nemorální roky komunismu i bezohledné roky našeho raného kapitalismu. Moravák zůstal ostrovem kultury, oázou pro všechny, kteří setkání s přáteli u poezie milují. Poezie žije, když jí někdo čte, poslouchá ji a hlavně ji žije. To se Moraváku daří už neuvěřitelných padesát let. Proto říkám - díky! Díky, že jsem u toho směl být a smím se sem stále vracet.

Aleš Linduška

Slovenský básník a dlouholetý porotce MFP Ján Buzzásky se letos ze zdravotních důvodů omluvil. Přeposíláme vám jeho vzkaz.

Rád spomínam na roky, keď som chodieval do Valašského Meziříčí a porotoval umelecký prednes.

Stretol som tam veľa pekných a dobrých ľudí. Tie dva jazyky v súťaži mi vždy zneli ako vždy nové Moravské dvojspevy. Veľa šťastia všetkým!

Ján Buzásky

Slovenská časť poroty 40. MFP v roce 2004, zleva Ivan Kováč, Ján Buzásky, Peter Zemaník.

JIŘÍKOVO VIDĚNÍ

Čubčí pajšl si dvakrát neobjednáš...

Občas tak v řídkých volných chvilkách vzpomenu si na dávnou vášeň ze svých studentských let a vydám se lovit drobné perly do tajemných útrob mé velké temné knihovny. Nežrídka sám i žasnu, co jsem si za blahobytných dob v krátkodobém pomatení mysli zakoupil. Tak třeba letos na mě vypadla malá knížečka s již na první pohled lákavým názvem *Slza komsomolky, Čubčí pajšl*. No nebudu vás napínat, více prozradí už podtitul „...a další recepty nápojů z krásné literatury“. Je to výběr úryvků z české i světové literatury od antiky po současnost, který se soustředil na to, jak připravovali nápoje známí spisovatelé a jejich literární hrdinové.

I začal jsem se do toho utlého svazku a musím přiznat, že mě příjemně překvapil. Dokonce až natolik, že jsem se rozhodl věnovat mu jedno Jiříkovo vidění. Ve výsledku totiž výběr ten, ač převážně v próze jest psán, připomíná sbírku malých hravých básní na jedno téma, a ukazuje, jak je alkohol (přes různé účinky své škodlivé) velikým inspirátorem lidstva a vůbec poetiky všeliké. Za každým úryvkem je vždy minimálně jeden originální a zábavný nápad a každý z oněch lahodných i ďábelských nápojů má punc neobyčejnosti až výjimečnosti.

Už jen pouhé názvy jednotlivých drinků roztácejí fantazii čtenáře na plné obrátky: tak třeba Kójské víno, Gripenberg, Papá dobre, Chananský balzám, Knikebajn, Slzy Panny Marie, Zelený Izák, Tekutej Mesiaš, Pivomléčný koktejl, Šumadijský čaj, Mexický šláftruňk, Duch Ženevy či zmíněný Čubčí pajšl... Nechybí ani legendární Pangalaktický megacoulmák ze Stopařova průvodce po galaxii, jehož vypití má prý účinky asi jako „nechat si vyrazit mozek z hlavy plátkem citronu obaleným kolem masivní zlaté cihly“.

Pangalaktický megacoulmák

I umírnění čtenáři si tu přijdou na své při různorodých receptech na nejlepší kávu, čaj, kakao či čokoládu, ale jádrem jsou přeci jen recepty s kapkou alkoholu i něčeho ostřejšího. Tak třeba Váchalův

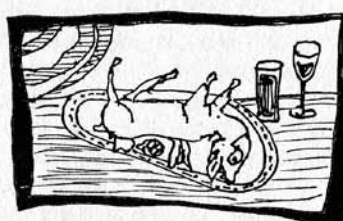
Nejsilnější grog, jaký kdy se vůbec na světě vařil popravdě nesnese každý: „Hlavní součástky tohoto grogu byly líh, naftalin a kyseli-

Nejsilnější grog,
jaký kdy se vůbec na světě vařil

na dusičná. Jisto je, že ten nápoj byl tak ohavně silným, že všichni, kdož ho pili, v příštím svém znovuztělení museli se nevyhnutelně státi nejuživějšími abstinenty.“

Podobně těž Čubčí pajšl Venědikta Jerofejeva stačí toliko jednou ochutnat, neboť jeho podstata je ďábelská: „pivo žigulovské, šampon Sadko-Bohatý host, vodička k odstraňování lupů z vlasů, lepidlo BF, brzdová kapalina a repelent proti drobnému hmyzu. To vše se nechá jeden týden odstát s doutníkovým tabákem a extrakt se podává. (Pije se ve chvíli, kdy se objeví první hvězda, a po velkých doušcích. Už po prvních dvou pohárech tohoto koktejlu se člověk stává natolik oduševnělým, že k němu můžete přistoupit a celou půlhodinu mu ze vzdálenosti půldruhého metru plivat do ksichtu, a on vám vůbec nic neřekne.)“

Čubčí pajšl

Poetické podbarvení receptů dokresluje i nesmírně vnímavý hrdina J. K. Huysmanse jménem des Esseint, který si kultivovaným upíjením alkoholů přehrával niterné symfonie: „Každý likér odpovídal ostatně podle jeho mínění co do chuti zvuku určitého nástroje. Neslazené curaçao odpovíдалo například klarinetu, jehož tóny jsou lehce nakyslé a sametově hebké; kmínka hoboji, jehož zvučný timbre má nosový přidech; mátový a anýzový likér flétně, jež je zároveň sladká i peprná, pípavě pronikavá i něžná; na doplnění orchestru je tu třesňovka s prudkým zvukem trubky; gin a whisky berou patro útokem se svým pronikavým zahřměním trub a pozounů, matolinová pálenka bouří ohlušujícím hřmotem tub, a do toho rachotí hromové údery cimbálu a bubnu, vši silou vytloukané na kůži úst chijskými rakijemi a mastikami!“

A abychom se přidrželi ještě více při poezii, je tu i jeden recept psaný v řeči vázané, z díla Václava Daňka Čarovary aneb Každé jídlo – jedna báseň:

Tekutej mesiaš aneb Životabudič

*když umíral jirka stránskejch na úbytek krvinek
z uranových dolů kde ho čerti věžňovali
jeden doktor medicíny zachránil mu kořínek
se vzpomínkou na babičku z nebeské už dále*

*na babičku která byla nad nejlepší doktory
u postele i když jich tam bylo víc než deset
elixír mu namíchala přinesla ho z komory
ze studena uzdravil se tumáš její recept*

*do půllitru moravského nejlíp vavřínečka
vmíchej rozšlehané vejce vyždímej půl citronu
přidej plnou lžici medu rozmíchej a k výkonu
buď připraven jak skaut a lidstvo zkázu přechá
vypiješ-li mesiaše i s čůreckem másla*

po mnoha hubených letech moje žena žasla

Ostatně je třeba na závěr dodat, že i nápoj samotný může být hotovou poezií, jak dokazuje Negus (Lawrence Sanders – Zběsilý kolotoč):

Sammy přibírala v kastrůlku předem připravenou směs, a když začala bublat, rozlila ji do dvou hrnečků, nad kterými strouhla muškátový oříšek.

„Na,“ poručila, „ochutnej!“

Tim opatrně usrkl. „Poslyš, to není špatný!“

„Není špatný, blbečku? Je to náhodou báseň, abys věděl!“

„Máš pravdu. Na zimu jako dělaný. Hřeje mě to až na pindouru.“

No, a pokud se chcete dozvědět, jaká báseň tam Tima zahřála, přečtěte si Slzy komsomolky aka Čubčí pajšl.

Sepsal Jiří Jurečka.

Autor kreseb: Pavel Růt.

Tak jako ve staré Anglii s Petrem Skoumalem

Petr Skoumal vystoupil v meziříčském zámku Žerotínů naposled 20. června 2014 v programu festivalu Valašský špalíček.

Foto Pavel Strážay.

Tak, jako gentleman ve staré Anglii, choval se Petr Skoumal celá ta léta, co jsme se znali. Tedy, já nejprve znal jen tu píseň, a myslím, že celý její název byl delší, Aristokrat aneb Tak jako ve staré Anglii. Někdy na samém konci šedesátých let ji Petr hrál na klavír a zpíval s Janem Vodňanským. A pak, zkraje let sedmdesátých přišly jejich LP desky, nejprve živé album S úsměvem idiota, následně 2LP S úsměvem Donkichota a Hurá na Bastilu. Na osobní setkání došlo až později. Nevím přesně, kdy to bylo, ale určitě vím kde – ve valašskomeziříčském M-klubu. A někde v pozadí u toho seznámení stál tehdejší animátor kulturního pohybu ve městě, Milan Kuchynka.

Než dohlížitelé nad pořádkem v kultuře stihli dvojici V + S definitivně zakázat, „organizovaně“ se rozešli sami, ale já je před tím ještě několikrát viděl. Nevyléčitelně jsem se nakazil nebezpečným jedem té intelektuální randy a donekonečna jsem naslouchal Skoumalovu klavíru a jeho civilně nezúčastněnému zpěvu. Dodnes mě nepřestal vzrušovat ten nevzrušený projev hlavně v pozdějších písničkách, které nám v osmdesátých letech ze svého studia posílal na magnetofonových kazetách a po celé republice je rozvážel hudební novinář Jiří Černý.

Do Meziříčí Petr Skoumal znovu přijel až po letech. V roce 1989 hrál s Janem Burianem na Valašském špalíčku, a kdo tam byl, určitě na to hned tak nezapomněl. Občas jsme se dál potkávali, při jeho vystoupeních v Praze, ve Valmez, leckde, sedávali v kavárnách, rozmlouvali. Na Valašský špalíček se Petr vrátil letos v červnu po pětadvaceti letech. Naposledy.

Po koncertě jsme v klidu Divadelní kavárny trošku pili kořaličku a hodně vzpomínali. Na staré časy a dobré kamarády. A taky jsme plánovali další koncert. Žádný nebude. V neděli 28. září mi z Itálie napsala mladší dcera: „Dnes mi naskočila na facebooku smutná zpráva, zemřel Petr Skoumal. To je mi líto, měl tu být ještě pár let, psát písničky a zpívat nám je. Člověk žije v domněnání, že všichni, kteří ho ovlivňovali, tady budou pořád. A když se stane, co se jednou stát musí, je to jako probuzení ze snu.“

Lámal jsem si hlavu, jak bych to napsal já, co bych měl o Petrovi říct. Po chvíli mě napadlo, že vám vlastně může něco o sobě sdělit sám. Kdysi mi dal „svůj životopis“, jak ho v polovině osmdesátých let napsal pro úředníky agentury PKS, když jako absolvent pražské konzervatoře a brněnské JAMU musel ke kvalifikačním zkouškám, protože chtěl hrát na klávesové nástroje v kapele Etc... letenskáho rockera Vladimíra Mišíka: „Můj stručný životopis.“

Narodil jsem se 7. března, podobně jako Joseph-Maurice Ravel, nebo T. G. Masaryk, i když o něco později, v roce 1938, jako třetí syn chudých překladatelů z angličtiny, Aloyse a Hany Skoumalových, kteří se později jako překladatelé proslavili, leč nezbohatli.

Již v útlém dětství jsem projevoval nadání k hudbě, a pokud moje paměť sahá, ohromoval jsem návštěvy improvizováním na piano videňské výroby již v pátém roce svého života. Když mi bylo sedm roků, povšiml si mě i Barrandov a tak jsem přispěl, s laskavým pochopením třídní učitelky paní Tomkové, k úspěchu jednoho z nejlepších poválečných filmů české výroby. Byl to Nezbedný bakalář režiséra Otakara Vávry

a mými partnery byli tehdy Štěpánek, Smolík, Vojta, Rašilov a další. Tato moje zkušenost s filmem zřejmě nebyla nedůležitá a můj pozdější zájem o film, divadlo a vůbec umění dramatické, byl jistě tímto zážitkem motivován.

V době, kdy jsem chodil do čtvrté třídy obecné školy, byl můj otec pověřen funkcí kulturního ataše v Londýně, patrně proto, že uměl anglicky. Na letiště ho tehdy vezl pan Slavík, majitel koloniálu a jediný vlastník automobilu v naší ulici. Když později otce následoval zbytek rodiny, to jest matka, bratři, sestra a já, pan Slavík už měl jiné starosti. Tušil zřejmě, že z jeho koloniálu bude Pramen nebo Bratrství, a tak jsme se na letiště museli dopravit sami.

Život v Londýně se mi docela zamlouval. Viděl a dokonce jedl jsem poprvé v životě banány, pomeranče a jiné koloniální ovoce, které zmíněný pan Slavík nevedl. Navštěvoval jsem takzvanou public school, kde vyučování začínalo společnou modlitbou nejprve křesťanských a posléze židovských dětí. Pan ředitel Ashdown se modlil s oběma skupinami. Arabských dětí bylo tenkrát v Londýně podstatně méně, než teď, jinak by se byl modlil i s nimi. Vynikal jsem ve škole hlavně v běhu na sto a dvě stě yardů, protože do tajů angličtiny jsem teprve zvolna unikal.

Bydleli jsme ve vile společně s dalším českým diplomatem, předválečným komunistou, Eduardem Goldstückerem. Ten byl později československým velvyslancem v Izraeli, potom byl odsouzen v procesech se Slánského protistátním centrem na doživotí, posléze rehabilitován, pak byl profesorem Karlovy univerzity, předsedou Svazu československých spisovatelů, později vyhoštěn z ČSSR, a nyní žije opět v Anglii, na rozdíl od mého otce, který je předválečný kato-

lik, a nyní žije v ulici 26. pluku ve Vršovicích.

V roce 1950 vyšlo nařízení, že děti československých diplomatů nesmí být s rodiči v zahraničí, a tak jsem nějaký čas se svými dvěma bratry strávil v internátě v Poděbradech. A protože jsem nic podstatného nezamlčel, musím otevřeně přiznat, že tam na mě nejvíc zapůsobila dcera našeho fyzikáře Ivanka Bláhová. Jinak je zajímavé, že v poděbradském internátě byl také jistý Miloš Forman, který nás všechny později tak ošklivě zradil.

Moje hudební vzdělání pokračovalo i během londýnského pobytu. Učil jsem se u známé české pianistky Lízy Fuksové a v jedenácti letech jsem již veřejně vystupoval. Kdo by si však byl tehdy pomyslel, že za necelých čtyřicet let se vypracuji tak vysoko, že budu dělat kvalifikační zkoušky u Pražského kulturního střediska.

Ted, když dovolíte, přeskočíme pasáž o těch věcech, které Petr Skoumal dělal

během své dlouhé kariéry profesionálního skladatele a hudebníka (bylo toho hodně), a pokračujeme závěrem:

„V poslední době se kromě této činnosti věnuji hlavně komponování písniček, jednak pro vlastní potěchu, a pak také pro různé skupiny a sólisty, Luboše Pospíšila, Michala Prokopa, Maxipsa Fíka, Boba a Bobka a jiné. Především jsem však členem Etc... Vladimíra Mišíka, a to je také vlastně důvod, proč vznikl tento stručný životopis. Abych mohl veřejně vystupovat a hrát na klávesové nástroje se zmíněnou kapelou, je to prý nezbytné.

Nevím, jestli se ještě v životopise uvádí koníčky. Já mám rád fotografování, vaření, víno, ženy, kvalifikační a rekvalifikační komise, a koncerty i zpěv. Petr Skoumal v. r.“

Karel Prokeš

Petr Skoumal, Valašský špalíček 2014,
foto Pavel Strážay.

Všetko sa začína i končí čítaním – rozhovor s Evou Grohovou

Mgr. Eva Grohová je dlouholetou a hlavne zasloužilou pracovníčkou v „oboru“, odbornou metodičkou v oblasti neprofesionálneho divadla a umeleckého prednesu. Vyučuje na LDO ZUŠ v Košiciach, zúčastňuje sa súťažných prehliedok detskej dramatickej tvorby malých javištných forem i recitačných súťaží. Pod jejím vedením sa rozvíjela rada umeleckých talentů, vychovala k úspešným kariéram mnoho výrazných osobností. Namátkou jmenujme aspoň herečku Gabrielu Dzuríkovou, loutkoherečku a dabingovou herečku Henrietu Jančíštinovou, režiséra Martina Čičváka, herce Michala Šoltésze a ďalší...

Působí jako lektorka Fóra Agora na celoslovenské prehliadke detskej dramatickej tvorivosti Zlatá priadka v Šali, na celoslovenských seminároch o prednesu v rámci festivalu Hviezdoslavov Kubín i na celoslovenském cyklickém vzdelávaní tvorivej dramatiky pro pedagogy a vedúcu tvorbu. Deset let byla členkou poradního sboru pro dětskou dramatickou tvorivost Národního osvětového centra, a na úrovni Košického samosprávného kraje dodnes působí jako lektorka tvůrčích dílen a odborných seminářů.

Eva Grohová je také autorkou metodických materiálů pro uvedenou oblast, vydání Státním pedagogickým nakladatelstvím v Bratislavě, Metodicko-pedagogickým centrem v Prešově a KOS v Košicích. A zároveň neodmyslitelně patří k osobnostem MFP ve Valašském Meziříčí.

Akí sú mladí recitátori, ak sa porovnajú s tými spreď 30 rokov?

Mladí recitátori dnes..., zdá sa mi, že sa veľa nezmenilo, stále je prítomná túžba hľadať krásu, stretávať tajomstvo a ľúštiť skryté významy, odhaľovať hlbiny svojho vnútra, hľadať skrytý význam slov, opájať sa obrazmi a majstrovstvom básnikov... A premýšľať: o sebe, o svete, o minulosti, prítomnosti, budúcnosti. „Raz by som chcel všetko

pochopiť...“ Toto je spoločné pre všetky generácie - od detských recitátorov až po tých, ktorí sú mladí duchom. Zmenilo sa hľadanie to, že dni mojich mladých recitátorov sú hektickejšie, povinnosti a iné záujmy ich pohlcujú, akoby sa náš život zrýchľoval, a poézia ostáva len „pre dni sviatočné“. A pre súťažce... :)

Chcú iné texty, nenáročnejšie, vtipnejšie, sexi, násilnícke...?

Vždy oslovujú texty, ktoré nesú v sebe (paťeticky povedané) - posolstvo o stave duše, sveta. A naozaj nezáleží na forme, štýle či na dátume vzniku konkrétneho textu. Text musí byť výzvou i oslovením - ak mu budeme venovať toľko času, musí mať v sebe to nezachytiteľné a nepomenovateľné, čo treba postupne objavovať, tie skryté tóny hudby...

Vyberajú si ich sami?

Všetko sa začína i končí čítaním. A poézia väčšinou nie je na čítanie v električke cestou do školy... takže väčšinou predkladám ponuky ja. A vyberajú to, čo ich zaujme, vyprovokuje, očarí. Keďže interpretácii umeleckého textu sa u nás v školskom systéme nevenuje takmer nikto, vedomosti a skúsenosti s rozkrývaním rovín získavajú len počas práce na danom texte. A všetci - zatiaľ - potrebujú kľúč na otvorenie trinástej komnaty... Otázky, motivácie, podtóny sa ľahšie kladú v dvojici...

Sú lenivší, či aktívnejší...

Preťaženejší...

Dá sa im rozumieť? Veková priepasť sa predsa len prehľbuje...

Ešte stále hovoríme rovnakým jazykom: lásky, nadšenia i očarenia... Vďaka nim nestíham zostarnúť...

Cítite podporu, alebo je to už v zotrvačnosti vášho koníčka?

Mám šťastie a cítim hlbokú vďačnosť za to,

že moja práca je aj mojím koníčkom. A keďže nadšenie je nákazlivé, tak nikoho nemusím presvedčať či nútiť, aby sa venoval prednesu...

Čo kritizujete najviac?

Mrzí ma, že sa opäť nevydávajú skvosty svetovej poézie. Edícia Kruh milovníkov poézie je minulosťou, veľkolepý projekt dať do jednej knihy preklady našich skvelých básnikov - prekladateľov je tiež minulosťou. A nedajú sa zohnať už ani v knižniciach. To len my, starší, ak máme šťastie, tak pár vlastné.

Mrzí ma, že vysoké školy, ktoré pripravujú pedagógov, sa nevenujú systematicky - a najmä prakticky - interpretácii umeleckého textu vo všetkých rovinách. A tak občas „bojujem“ so stredoškolskými pedagógmi o umeleckej úrovni textov ich recitátorov i o spôsobe interpretácie.

Ptal se Ivan Kováč.

Moje vyznanie Valmezu

Keď sa povie Valmez, vždy sa usmievam a šťastná vyhlasujem: „Bola som tam, bola som pri tom!“ A dodávam: „To najúžasnejšie na tom festivale? Ľudia..., ľudia sú tam nádherní, cítim ich zaujatie, vieru, že to čo robia, má zmysel, a - ako som už povedala - nadšenie je nákazlivé, a tak je tam priateľská atmosféra, pocit spolupatričnosti a tvorivosti a...“

Kto tam raz bol, vždy na jeseň pociť túžbu - spolu so sťahovacími vtákmi - byť opäť tam. Tohto roku mi to nevyjde, moje recitátorky však prinesú dobrý vietor z Košíc... a tak pozdravujem všetkých, ktorých neopúšťa nádej, že poetické videnie sveta je to najlepšie, čo nás mohlo stretnúť... Krásne päťdesiatiny, VALMEZ!

Eva Grohová, Košice

KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ MĚSTA VALAŠSKÉHO MEZIŘÍČÍ JE TAKÉ PROVOZOVATELEM
POZVÁNKA DO GALERIE KAPLE

Ladislav Průcha & Soňa Třeštíková

Nejen Kvidova věc

Pohled na instalaci ladislava Průchy v galerii Kaple.

V galerii Kaple právě probíhá výstava dvou výtvarníků, které láska ke sklu svedla dohromady při studiích na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze v ateliéru Sklo u profesora Vladimíra Kopeckého. Ladislava Průcha a Soňa Třeštíková patří k velmi činné a oceňované generaci nejmladších českých sklářů.

V hlavním prostoru galerie představují volněji pojatý projekt pod názvem Nejen Kvidova věc, na němž koncepčně i technicky spolupracoval jejich dvouletý syn Kvido. Ve sklepení se nachází designová a užitková díla, která vytvořili za poslední léta tvůrčího období.

Ladislav Průcha dýchá ústy a hraje si na design, kde respektuje historické souvislosti, výdělek a funkční vtip. Na užité umění, kde si hraje s materiály osobně a jedinečně. Na

umění, kde hledá, získává obsah z formy, experimentuje. S žárovkami, kde přetváří zbytečné, nefunkční, křehké a jiné, v nové, křehčí, obsahové. Na sklo, kde sklo je jedním z hráčů, jež respektuje předurčené a řeže do krve.

Soňa Třeštíková dýchá plynule a soustředí se na užité umění, kde motá, váže, splétá a odkazuje na zakořeněné, osvědčené a trvající. Na umění, kde se vyjadřuje kresbou, malbou a nachází automatické, rytmické, systematické. Na syna K. P., kde bojuje, miluje, trápí se, učí se. Na sklo, kde přenáší své lineární vinoucí se představy do hmotného prostoru.

Vzájemně se ovlivňují, prolínají a inspirují. Soňa vdechuje svým dílům tvary se zaujatou pečlivostí a přípravou, od prvotních skic

se propracovává k harmonicky laděným křivkám tak dlouho, dokud není plně uspokojena její touha o dosažení dokonalosti. Ladislav nezůstává pozadu, experimentuje s formou, jedinečně a vtipně hledá nové směry, aniž by přitom zapomněl na propojení minulosti s budoucnem. Oba se věnují především užitému sklu, malbě a kresbě. Soňa Třeštíková pro svou tvorbu používá další materiály, které ji umělecky osloví.

Ladislav Průcha vede oddělení Designu světelných objektů Střední umělecko-průmyslové školy sklářské v Kamenickém Šenově, krom experimentování se skleněnou plastikou věnuje pozornost designu a šperkům.

Účastníci MFP mají do galerie Kaple vstup zdarma po prokázání festivalovou placou.

Ladislav Průcha

Soňa Třeštíková

GALERIÍ V AREÁLU ZÁMKU ŽEROTÍNŮ NA II. NÁDVOŘÍ, DO KTERÝCH VÁS ZVEME.
POZVÁNKA DO GALERIE SÝPKA

Zdeněk Trs & Alžběta Josefy

I Love Lucy

Alžběta Josefy a Zdeněk Trs. Foto: Hrbek.

Galerie Sýpka hostí výstavu dvou hyperrealistických malířů, kteří se poprvé setkali při společném studiu na Akademii výtvarných umění v Praze v Ateliéru klasických malířských technik prof. Zdeňka Berana.

Vedle shodného místa narození a momentálního partnerského vztahu je pro autory děl výstavy společné i to, že pracují s motivem zahalení-skrytí, což vyvolává pocit tajemna a nutí diváka k domýšlení.

Zdeněk Trs je jedním z výrazných absolventů ateliéru Klasických malířských technik prof. Zdeňka Berana na Akademii výtvarných umění v Praze. Jako kurátorku mě jeho výtvarná práce poprvé ubranula roku 2010, když jsem shlédla jeho diplomní soubor, v němž se působivě prolínaly minimalistické záměry s brilantní hype-

realistickou malbou. Postupně jsem v jeho díle sledovala příklon k větší zobrazivosti a velmi efektní prezentaci tématu rybích a býčích hlav, někdy částečně skrytých pod lehkou drapérií. Kromě virtuózního zvládnutí malířského projevu si autor při tomto vývoji dokonale osvojil neobyčejně citlivou práci s kompozicí, která dodává jeho plátnům další meditativní rovinu. Trsovo skrývání a odkrývání reality vnímám jako předávání tajemství, příslib něčeho tušeného. A v tom shledávám umělcovu největší sílu. Jeho tajemství nejsou noční můry rozervaného člověka, ale velmi senzibilní a lyrické pohledy na objekty, které bychom u kohokoli jiného mohli vykládat jako morbidní a výhrůžné. Svým obrazům dokázal vždy vtisknout neobyčejnou vyrovnanost, ztišenou atmosféru při „pulzování“ vnitřního obsahu. (...) Rea Michalová

Alžběta Josefy začínala intuitivně pronikat do hloubky malovaných děl, která jsou oproštěná od jakékoliv prvoplánové plochosti, vyprávějí svůj příběh a pomyslně odkrývají svá tajemství už v ateliéru prof. Zdeňka Berana. Většinou se jedná o reálné předlohy obrazů z její mysli. Maluje téma živého organismu jako schránky, ať už ve smyslu fyzického těla, nebo určitých objektů a pohybu jako rozhraní. Rozhraní autorka vnímá jako myšlenou čáru, která odděluje různé reality a různé úrovně vědomí.

S citem pro fotografickou kompozici vkládá do pláten předměty kolem sebe, jejich náladovost vznášející se na pomezí temného

a tajuplného. Jakoby chtěla obrátit význam a říct, že není světla bez stínu či tváře bez člověka. Často obrací naruby klasický portrét, kdy vynechává a odvrací tváře. Většinou chce zhmotnit svůj vnitřní svět a poukazuje na předměty, které ji obklopují.

Účastníci MFP mají do galerie Sýpka vstup zdarma po prokázání festivalovou placou.

Alžběta Josefy: Vigilia I, 145x50cm, Akryl na plátně, 2012

Bez názvu. akryl a olej na plátně, 85 x 130 cm, 2010

Co přinesl Velký knižní čtvrtek?

Napětí, romantiku, humor i životní příběhy autorů

Vášniví čtenáři mají na pár týdnů o zábavu postaráno – ve výlohách knihkupectví se ve čtvrtek 16. října objevila dvanáctka nových knížek. S Velkým knižním čtvrtkem přišly na knižní pulty tituly českých i zahraničních autorů. Kromě novinek se zájemci mohli těšit také na autorská čtení, besedy a další doprovodné akce.

Během Velkého knižního čtvrtku jsou uvedeny na trh nejlepší a nejočekávanější tituly podzimní sezony. Letos mezi ně patří například román norského autora detektivek, z nichž běhá mráz po zádech, Jo Nesba, nebo novinka George R. R. Martina, autora bestselleru *Hra o trůny*. Z českých autorů se do výběru dostaly třeba povídky z jihočeského venkova od Jiřího Hájíčka či román Josefa Formánka napsaný po jeho pobytu v protialkoholní léčebně. Organizátoři pečlivě sestavovali výběr napříč žánry, aby si každý našel „to své“.

Návštěvníci měli 16. října jedinečnou možnost neformálně se setkat s některými spisovateli na besedách, poslechnout si je-

jich autorská čtení a ulovit podpisy do čerstvě vázaných výtisků. Do Prahy zavítal i zahraniční host Samuel Shem.

Kdo prošvihl velkolepý čtvrteční program v Praze, nemusí zoufat. Letos poprvé není nutné cestovat za spisovateli až do hlavního města, ale zájemci mají možnost popovídat si s nimi i v Brně. A to příští čtvrtek, 23. října, v knihkupectví Dobrovský na České ulici. Svá díla sem přijedou představit Josef Formánek, Jiří Hájíček, Vladimír Pikora a autor dětských obrázkových knih Martin Sodomka. Nebude chybět ani čtení ukázek a autogramiáda.

Projekt Velký knižní čtvrtek pořádá internetový prodejce Kosmas společně s řadou knihkupectví již popáté. Nápad převzali z britských Super Thursdays, během nichž se uvede na trh až několik stovek knih v jeden den. „Pomalou začíná předvánoční shon a tato akce je taková první vlaštovka,“ popisuje vedoucí projektu Lenka Dvořáková. Česká obdoba akce je tedy skromnější a kromě podpory prodeje se snaží také inspirovat lidi ve

vymýšlení vánočních dárků. Doporučuje a představuje jim knihy, které stojí za přečtení.

Bára Sobotková

Velký knižní čtvrtek 2014

Bohové Gothamu – Lyndsay Faycová

Boj o Jeruzalém – Dore Gold

Duch místa – Samuel Shem

Jak si postavit motorku

Koristi v Kaddáfiho harému – Annick Cojean

Lumpové a beránci – Markéta Šichtaříková & Vladimír Pikora

Moje pařížská revoluce – Andrea Sedláčková

Přízrak – Jo Nesbo

Rytíř sedmi království – George R. R. Martin

Úsměvy smutných mužů – Josef Formánek

Vzpomínky na jednu vesnickou tanečnici – Jiří Hájíček

Život za životem – Kate Atkinsová

50. ročník Mezinárodního festivalu poezie pro vás připravili a zajišťují:

ŘEDITEL FESTIVALU

Roman Šterba

ORGANIZAČNÍ STŘEDISKO

Hana Marková

Magda Siekliková

Dana Půstová

TISKOVÉ STŘEDISKO

Karel Prokeš

Aleš Linduška

Pavel Stojar

Jiří Jurečka

Nika Reiler

Bára Sobotková

Tereza Barošová

Ondřej Smolka

NIPOS- ARTAMA PRAHA

Ivana Lubinová

NOC BRATISLAVA

Jaroslava Čajková

EKONOM

Eva Králová

PRODUKCE DOPROVODNÝCH

PROGRAMŮ

Magda Siekliková

Karel Nosek

TECHNIKA

Martin Janírek

Martin Krejčí

Marek Baroš

ŠATNA A PRODEJ VSTUPENEK

Vlasta Bohůnková

Jarmila Žitníková

Lada Griningerová

Jana Bajanová

VÝPOČETNÍ STŘEDISKO

Alena Svozilová

Radka Vičarová

CESTOVNÉ

Vlasta Frantíková

Eva Hajná

PÉČE O POROTU

Lenka Mrnková

Zdeňka Křížanová

UBYTOVÁNÍ

Pavla Mitášová

PROPAGACE

Renata Bechná

Ondřej Smolka

POROTA

Libor Vacek - předseda

Hana Kofránková

David Kroča

Aleš Vrzák

Nina Martínková - náhradník

Jaroslava Čajková

Peter Zemaník

Soňa Pariláková

Ivan Kováč - náhradník

TAJEMNÍK POROTY

Jana Trojanová

REŽIE PŘEHLÍDKY VÍTĚZŮ

Martina Longinová

Soňa Pariláková

REŽIE - VEČER Z HISTORIE MFP

Pavel Chalupa

Ne!

alkohol zabíjí

VEDL VLASTNÍ VÝBOR PRO BEZPEČNOST SILNĚJŠÍHO PIVOVARU ČR VE SPOLUPRÁCI S ODBOŘÍ ŽIVNOSTNÍ A POKUSNÉHO PRŮMYSLU PROSTŘEDNICTVÍM POKRAČUJE
DO ČSOV SPOKOTEDPAG - PHOTO © VIKTOR TIBO © JIŘÍ KOLÁŘ NEVÁŽTE! 8401 7 104 MIZ 11 ULOŽIT

V prvním kole 50. ročníku MFP recitují...

Příjmení, jméno	Bydliště	Autor	Dílo
I. kategorie			
BLÁHOVÁ Maria	Senec - SR	autor neznámý - lidová poezie	Svatojánské zaříkání milého
HADRAVOVÁ Eva	Praha - ČR	Daniil Charms	Jau
HEJTMÁNEK Vojtěch	Jeseník - ČR	Pavel Cmíral	Je pařák a my zíráme
HEVESIOVÁ Tajana	Bratislava - SR	František Švantner	Prízraky
HRŮŽA Jakub	Liberec - ČR	Josef Kroutvor	Hračka
JECHOVÁ Eliška	Chlumec n Cidlinou - ČR	Ivan Vyskočil	Jak jsem neprokázala dramatický talent
KAŠIAROVÁ Frederika	Dačov Lom - SR	Jacques Prévert	Výber
KOVANIČOVÁ Alžbeta	Jelenec - SR	Terézia Kovaničová	True story
KRAJČIOVÁ Katarína	Košice - SR	István Orkény	Niekoľko možností seberealizácie
KRULISOVÁ Kristýna	Varnsdorf - ČR	Květa Legátová	Ježibaba
MADUNICKÁ Klára	Radošovce - SR	Rudolf Dilong	Sväté rozjímanie
MILOSCHEWITSCHOVÁ Romana	Varnsdorf - ČR	Jacques Prévert	Flašinet
MOKRÝ Martin	Jeseník - ČR	Woody Allen	Kdyby byli impesionisté dentisty
NÁROŽNÝ Matěj	Svitavy - ČR	Ludvík Aškenazy	Vajíčko
PALAŠČÁKOVÁ Michaela	Liberec - ČR	Bohumil Hrabal	Diamantové očko
PODOLSKÝ Peter	Senec - SR	Jan Těsnohlídek ml.	Neprekážať
POLIAK Roman	Levice - SR	Jana Beňová	Kam v Bratislave
PONDĚLÍČKOVÁ Adéla	Varnsdorf - ČR	Stephanie Perkinsová	Polibek pro Annu
PREJSOVÁ Tatiana	Varnsdorf - ČR	Ján Ondruš	Civenie do ohňa
REVAJOVÁ Viktória	Senec - SR	Johanna Sinisalo	Hanna
RÝDL Dan	Spišská Nová Ves - SR	Petr Nikl	Zá hádky
SCHUMEROVÁ Mária	Varnsdorf - ČR	Rabíndranáth Thákur	Záhradník
SOLÁROVÁ Radka	Michalovce - SR	Federiko García Lorca	Žalospev nad Ignaciom Sanchezom Mejiasom
STRÁDALOVÁ Lenka	Košice - SR	Petr Šabach	Voda sešťávou
SVÁROVSKÁ Kamila	Liberec - ČR	Petr Nikl	Pohádka o X
SVĚŘÁKOVÁ Tereza	Pelhřimov - ČR	Arkadij Averčenko	Zločin herečky Maryskinové
ŠEVČÍK Dalimil	Praha - ČR	Fjodor Michajlovič Dostojevskij	Úryvek z románu - Bratři Karamazovi
ŠÍŠULÁK Josef	Brno - ČR	Rudolf Křesťan	Snažení
ŠTUBEROVÁ Dominika	Varnsdorf - ČR	Dyane Légerová	Príbeh... krásy plynuceho času
ULIHRACH Ondřej	Senica - SR	Miloslav Šimek a Jiří Grossmann	Ze zápisníku sportovce
VAŠKOVÁ Johana	Liberec - ČR	montáž z textů Khaleda Hosseiniho, Šerín Kinzár a Latify	Afghánistán
VIRÁGOVÁ Henrieta	Praha - ČR	Vlado Bednár	Mládež nám uteká do miest

II. kategorie			
BÍŘEŠOVÁ Zuzana	Praha - ČR	William Shakespeare	Sonety
BOČKOVÁ Natálie	Varnsdorf - ČR	Sabina Bermanová	Žena, která se ponořila do srdce Světa
ČEPIČANOVÁ Gabriela	Bratislava - SR	Teona Dolendžašviliova	Fedaí
JURČOVÁ Renata	Levice – SR	Milan Rúfus	Je ticho už
JURKOVIČOVÁ Alžbeta	Trnava – SR	Roald Dahl	Aj jahňa môže zabiť
JUSTUSOVÁ Martina	Trnava – SR	Guillaume Apollinaire	Vítězstvo
LNĚNIČKOVÁ Tereza	Praha – ČR	Jaroslav Hašek	O básnících
MACHALÍKOVÁ Jana	Praha - ČR	Slawomir Mrozek	Revoluce
NÁTHER Pavol	Bratislava – SR	Woody Allen	Vlamačova spoveď
POMPOŠOVÁ Nina	Levice - SR	Uršula Kovalyk	Červené topánky
ŠÍP Radim	Vyškov – ČR	Gérard de Nerval	Kristus na hoře Olivetské

Co byste měli vědět o ubytování

Vážení účastníci festivalu, ubytování je pro vás zajištěno v Zámeckém penzionu a v nedalekém hotelu Apollo v ulici Křižná. Ze zámku Žerotínů se tam snadno dostanete po lávce přes řeku a po chodníku mezi dětským hřištěm vpravo a sportovním hřištěm Základní školy Křižná po levé ruce. Hotel Apollo stojí naproti této škole, z terasy zámku na dohled.

Hosté ubytovaní v Zámeckém penzionu vhodí klíče při odjezdu do schránky na venkovní straně dřevěných dveří směrem na II. nádvoří ke Kapli. Hosté v hotelu Apollo budou o všem informováni personálem tamní recepcie.

Příjemný pobyt ve Valašském Meziříčí vám všem přeje organizační výbor.

Provozní doby

Čtvrtek 16. října

divadelní kavárna - bar	15.00 – 24.00 hod.
prezence, ubytování - salonek	
divadelní kavárny	15.00 – 22.00 hod.
Sál KZ:	
Hodně smíchu a pár slz	20.00 hod

Pátek 17. října

divadelní kavárna - bar	08.00 – 19.00 hod.
M-klub: soutěž	08.00 – 18.00 hod.
M-klub: Večer z historie MFP	20.00 hod.
šatna - divadelní kavárna	08.00 – 19.00 hod.
šatna M-klub	18.00 – 24.00 hod.
bar M-klub	18.00 – 24.00 hod.

Sobota 18. října

divadelní kavárna - bar	08.00 – 19.00 hod.
M-klub: soutěž	08.00 – 13.30 hod.
Seminář - divadelní kavárna	
šatna - divadelní kavárna	08.00 – 20.00 hod.
šatna M-klub	17.00 – ? hod.
bar M-klub	18.00 – ? hod.
Sál KZ:	
Condurango	18.00 hod.

Program 50. MFP

Čtvrtek 16. října

- 15:00 prezentace účastníků /divadelní kavárna/
- 20:00 zahájení festivalu, losování I. kola soutěže /Sál Kz/

HODNĚ SMÍCHU A PÁR SLZ

Pátek 17. října, M-klub

- 09:00 I. kolo soutěže
- 20:00 losování II. kola soutěže

VEČER Z HISTORIE MFP

Sobota 18. října

- 09:00 II. kolo soutěže /M-klub/
- 14:00 rozborový seminář s porotou /divadelní kavárna/
- 18:00 **CONDURANGO & BÁRA HRZÁNOVÁ**
/Sál Kz/
- 19:30 vyhlášení výsledků /M-klub/
přehlídka vítězů
slavnostní zakončení 50. ročníku MFP

Festivalové menu

Hermelín na grilu a chléb	50 Kč
Párek v rohlíku, hořčice, kečup	20 Kč
Utopenec, chléb	30 Kč
Váhalova klobása, chléb, hořčice	40 Kč
Valašská kyselice, chléb	30 Kč
Guláš, chléb	70 Kč
Kuřecí řízek, bramborový salát	70 Kč
Smažený sýr, opékané brambory,	
tatarská omáčka	70 Kč
Šopský salát	55 Kč
Řecký salát	55 Kč
Domácí štrůdl s jablky	25 Kč
Valašský frgál 1/4	35 Kč

Přejeme Vám dobrou chuť.

Zde může být i vaše reklama:

PAL
MAGNETRON

ELEKTRICKÉ PŘÍSLUŠENSTVÍ

PRO VŠECHNA MOTOROVÁ VOZIDLA

KROMĚŘÍŽ CZECHOSLOVAKIA

Reklama ze Zpravodaje 5. MFP, 1969.

Tereza Kostková a Carmen Mayerová

Divadelní představení

HODNĚ SMÍCHU A PÁR SLZ
dnes 16. 10. po losování I. kola
ve velkém sále KZ

ZA VÍRÁK ALEŠE LINDUŠKY

Hledání cesty
(věnováno R. W.)

*Přál si být dokonale prázdný,
přál si být slavný a krásný,
přál si být dokonale opuštěný,
přál si být dobrý a spravedlivý.*

*Ve světle reflektorů našel prázdnotu,
ze svého srdce marně vyháněl samotu,
místo štěstí viděl jen nicotu,
za vším zlem hledal marně dobrotu.*

*Už si nepřeje být slavný,
už si nepřeje být krásný,
už nehledá smysl v básních,
už nemění radost za smích.*

*Ve světle nakonec našel jistotu,
touha odejít mu hrála do kroku,
místo smutku našel lásku k životu,
místo smrti našel boží dobrotu.*

*Všichni někam odcházíme,
život je tím, čím cestu zaplatíme!*

Foto na titulní straně: Vítězové 5. ročníku MFP, 1969.

partneři

MINISTERSTVO KULTURY

CABOT

MĚSTO VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

k2 kulturní zařízení

Zlínský kraj

s-klub

VALAŠSKÝ deník

Jalovec

FANTOM KULTURNÍ MAGAZÍN

Mediální

Festivalové listy 50. Mezinárodního festivalu poezie pro účastníky festivalu vydává Kulturní zařízení města Valašského Meziříčí, příspěvková organizace.
Redakce: Karel Prokeš – šéfredaktor, Ondřej Smolka, Pavel Stojar, Nika Reiler, Bára Sobotková, Tereza Barošová, Aleš Linduška, Jiří Jurečka.